

ОБЩИНА КАЛОЯНОВО

пл. "Възраждане" № 6
тел: 03123 / 22 21; факс: 03123 / 24 12
<http://www.kaloyanovo.org/>
E-mail: kaloianovo@mail-bg.com

АНАЛИЗ НА ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНА КАЛОЯНОВО /2021-2023 г./

I. Въведение

1. Цел и обхват на документа

Основна цел на анализа е да очертае някои приоритетни при определяне нуждите за образователни потребности на децата и учениците, които институциите в системата на училищното и предучилищното образование осигуряват, планиране и осигуряване на качествени образователни услуги: в съответствие с индивидуалните потребности на всяко дете и всеки ученик; чрез осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията; чрез осигуряване на подкрепа най-близко до мястото, където живее и учи всяко дете и всеки ученик; повишаване на качеството на услугите и подобряване на достъпа до тях от всички деца и ученици, живеещи на територията на община Калояново.

2. Връзки с други стратегически документи на национално, регионално и местно ниво

Национална карта за социалните услуги

Закон за социалните услуги

За осъществяване на политиката в сферата на образованието в община Калояново са приети и действат нормативни документи:

План за младежта 2020 г. в съответствие с Национална стратегия за младежта /2010-2020 г./;

Общинска програма за закрила на детето 2021 г.;

План за действие на община Калояново в изпълнение на областна стратегия за интегриране на български граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация 2021-2023 г.

3. Методика и участници в процеса на разработване на анализа

В процеса на събиране на информация, необходима за изготвянето на Анализа, се включиха представители на всички заинтересовани страни от общината:

- Общинска администрация;
- училища;
- детски градини;
- Дирекция „Социално подпомагане“.

В хода на изготвяне на Анализа и с оглед на натрупаната от заинтересованите страни информация са фиксирани проблемите в образователната сфера, идентифицирани са потребностите на конкретните рискови групи, тенденциите в развитието на

дейностите за подкрепа на личностното развитие на територията на общината и възможностите за осъществяване на планираните действия.

II. Състояние и предизвикателства

1. Обща картина на образователната система в общината

- Демографска картина и тенденции

Демографското състояние на община Калояново следва тенденциите в развитието на демографията на страната като цяло – населението намалява. Възрастовата структура е силно влошена – намалява броят на жените в детеродна възраст, а възпроизводството е с отрицателен естествен прираст. Наблюдава се интензивна миграция, насочена предимно към големите икономически центрове на страната и чужбина. Тенденцията е напускане на общината предимно от млади хора в активна работоспособна и репродуктивна възраст.

Подобряването на икономическото развитие в общината би довело до частично решаване на проблемите. Необходима е целенасочена държавна политика за развитието на селата и малките градове, в противен случай тенденцията към депопулация ще продължи.

Община Калояново се стреми да създава условия и възможности за усъвършенстване на образователната система. На територията на общината функционира образователна инфраструктура, която включва институции на предучилищното обучение и основното образование. До всички средищни училища е осигурен безплатен транспорт за учениците. Отрицателната демографска статистика обаче води до съществуването на паралелки с минимален и под минимален брой ученици в училищата, и слети групи с деца в детските градини.

- Брой паралелки, деца, ученици, педагогически и непедагогически персонал по учебни заведения

На територията на община Калояново функционират 4 основни училища, едно обединено училище и 8 детски градини. Детските градини са общински, като в селата Иван Вазово и Ръжево Конаре са средищни. В две от детските градини съществува яслена група.

Училищата в селата Песнопой, Ръжево Конаре, Дълго поле и Калояново са средищни, в тях се обучават учениците от населените места, в които няма училище.

• предучилищно обучение

В системата на предучилищното образование децата, които посещават детски градини в община Калояново през учебната 2021-2022 г. са 310. От тях със СОП са 9 деца, като с тях работят специалисти от Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование – гр. Пловдив. Специалистите, които работят с децата са ресурсен учител, психолог и логопед.

За децата в детските градини се грижат 29,5 човека педагогически персонал и 36 – непедагогически.

В осемте детски заведения на територията на община Калояново са извършени текущи ремонти през 2021 г. със средства от общинския бюджет. Някои от сградите, в които се помещават детските градини са в отлично състояние, със сменена ПВЦ дограма, санирани и боядисани.

Сградите на ДГ „Щастливо детство” и ДГ „Валентина Терешкова” съответно в селата Иван Вазово и Долна Махала имат нужда от топлоизолация. В детската градина в с. Иван Вазово имат нужда от смяна на легловата база.

Следните детски градини: ДГ „Детелина” – с. Калояново, ДГ „Щастливо детство” – с. Иван Вазово, ДГ „Валентина Терешкова” – с. Долна Махала, ДГ „Иглика” – с.

Дуванлий, ДГ „Радост” – с. Бегово не разполагат с физкултурен салон, което значително затруднява работата по отношение на физическата култура на децата. Голяма част от външните площадки в детските заведения са стари и съществува потребност от съвременни съоръжения за игра.

В част от детските градини има необходимост от съвременни учебно-технически средства, от телевизори, мултимедия, озвучителна система, дидактични материали, нови мебели.

В детските градини на територията на община Калояново са налични достатъчен брой: занимални, помещения за спане, санитарни възли, медицински кабинети и всичко необходимо за осигуряване на адекватни условия за провеждане на учебния процес.

• основно образование

Общинската образователна система обхваща 4 основни училища и едно обединено училище в селата Калояново, Дълго поле, Ръжево Конаре, Житница и Песнопой. Общият брой на учениците е 531, разпределени в 38 паралелки.

За учебната 2021-2022 г. Общински съвет Калояново е утвърдил 29 маломерни паралелки, като недостигът на ученици в паралелките се дофинансира със средства от общинския бюджет.

Педагогическият персонал в училищата на територията на община Калояново е 78 специалисти, а 20,7 е броят на непедagogическите кадри. За децата със СОП, които за община Калояново са 8, веднъж седмично е осигурено ресурсно подпомагане от ресурсен учител от РЦПППО – гр. Пловдив.

Сградите на ОУ „Иван Вазов” – с. Калояново, ОБУ „Христо Ботев” – с. Дълго поле и ОУ „Христо Ботев” – с. Ръжево Конаре са санирани и с ПВЦ дограма. Другите две сгради на училищата в с. Житница и с. Песнопой не са санирани, но са със сменена дограма.

Съществува потребност от изграждане на физкултурни салони в ОБУ „Христо Ботев” – с. Дълго поле и ОУ „Отец Паисий” – с. Песнопой, както и потребност от оборудване на физкултурния салон в ОУ „Христо Смирненски” – с. Житница.

В училищата в община Калояново са налице необходимите специалисти, методики, дидактически средства и материално-техническа база за осигуряване на обща и специализирана подкрепяща среда на учениците. Осигурена е достъпна архитектурна среда за ученици със СОП; в някои училища има медицински кабинет, а в други само медицинско лице, което работи по график; осигурена е безопасна среда на учениците посредством жива охрана, а в някои училища са инсталирани и камери за наблюдение.

Огромната потребност, която се забелязва в сферата на училищното образование е потребността от деца. Учениците са два пъти по-малко отколкото могат да поемат училищата в община Калояново и това е силно обезпокояващо. Основен проблем в община Калояново е запълването на паралелките в училищата до необходимия минимум. Качеството на образование в тези паралелки е по-ниско и учениците излизат неконкурентоспособни на национални изпити и конкурси, въпреки усилията на учителите.

2. Децата и ученици (с изявени дарби и в риск)

До момента няма регистрирани случаи на деца с изявени дарби, независимо че в училищата има даровити деца.

Съгласно разпоредбите на Закона за закрила на детето „Дете в риск” е дете:

- а) чиито родители са починали, неизвестни, лишени от родителски права или чиито родителски права са ограничени, или детето е останало без тяхната грижа;
- б) което е жертва на злоупотреба, насилие, експлоатация или всякакво друго нехуманно или унижително отношение или наказание в или извън семейството му;

в) за което съществува опасност от увреждане на неговото физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие;

г) което страда от увреждания, както и от труднолечими заболявания, констатирано от специалист;

д) за което съществува риск от отпадане от училище или което е отпаднало от училище.

На общинско ниво дейностите са насочени към създаване и развитие на училища, които да отговорят на социално-икономическите характеристики на общината и изискванията на пазара на труда. На ниво училище действията са насочени към намаляване на броя на маломерните и слетите паралелки, осигуряване на възможност и условия за достъп на всяко дете до качествено образование и намаляване броя на отпадналите от училище деца. Основните причини за отпадане на учениците от училище са отсъствия, слаб успех, болести, заминаване в чужбина, както и други причини от социален характер, като:

- Неграмотност и незаинтересованост на родителите в редица случаи и омаловажаването на необходимостта от обучение на децата;

- Лошо икономическо състояние на семейството, в което детето живее и то най-вече в етническите малцинства;

- Придържане към определени културни стереотипи, особено когато семейството живее в компактна група сред представители на съответния етнос;

- Трудности, които детето среща в училище, интерес към учебния процес и произтичащото от него желание/нежелание да посещава училище, конфликтни отношения със съученици и/или учители, качество и методи на преподаване в подкрепа на децата с трудности при усвояване на учебния материал.

Децата, нуждаещи се от допълнителна образователна и социална подкрепа, се интегрират както в масовите училища, така и в специализираните. Социализацията на деца със специални образователни потребности е една от най-важните предпоставки за придобиване на усещане за значимост, увереност и полезност, които от своя страна са в основата на реализацията им в общественния живот.

Дейностите по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение в община Калояново се осъществяват от Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни. МК оказва съдействие на образователните институции за обхващане в училище на подлежащите на задължително образование деца и ограничаване на отпадането от училище на деца в криминогенен риск и криминални прояви, извършва дейности по ранна превенция и откриване на симптоми за извършване на криминални деяния, както и превантивна работа с родителите.

Анализът на образователната система в общината обхваща основните компоненти, които я характеризират в максимална степен, а именно: структура на образователната мрежа в общината, кадрово обезпечаване и състояние на материално-техническата база. Анализът на образователната система налага следните изводи:

- Наличие на относително добре структурирана образователна система;
- Съхранена в значителна степен традиция на местното население за получаване на качествено и перспективно образование;

- Наличие на достатъчен сграден фонд;

- Относително високо образование и професионална квалификация на кадрите;

- Трайна тенденция за намаляване броя на учениците, което води до оптимизация на общинската образователна мрежа;

- Тенденцията за промяна в отношението на различните слоеве от обществото към образованието като ценност;

- Тенденция за застаряване на педагогическите кадри;

- Липса на алтернативни форми за ангажиране на свободното време на учениците и за развитие на потребностите им в малките населени места на територията на общината.

3. Дейности на читалища и спортни клубове в подкрепа на личностното развитие на децата

На територията на общината има четири спортни клуба: ФК „Житница”, ФК „Калояново”, ФК „Чернозем” и ФК „Дълго поле”, детски отбор ФК „Калояново”, детски отбор ФК „Житница“ момчета, детски отбор ФК „Житница“ момичета.

Нужно е подобряване на организацията и съдържанието на извън класните спортни дейности, като важен фактор за селектиране на надарени деца за спорт, пълноценно използване на свободното време, надеждна борба с тютюнопушенето, наркоманията, насилието и други прояви на противообществено поведение.

Любителското творчество е широко застъпено. В момента към читалищата в община Калояново работят певчески групи, 3 танцови състава, 3 клуба за народни танци, Кукерски състав в с. Отец Паисиево и др.

При народно читалище „Искра 1921” е създаден Танцов клуб „Искрица” и ДТС „Изворче”, които участват и печелят награди в редица балкански шампионати и международни фестивали.

При НЧ "Народни Будители - 2013" с. Дълго поле е създаден Танцов състав „Иглика“ и Музикална школа по пиано, акордеон, китара и пеене.

III. SWOT-анализ

1. Силни страни

- наличие на определен стандарт за издръжка на дете и ученик;
- наличие на гъвкава организация на формите и график на занимания, съобразно свободното време и интереси на участниците;
- разкриване и развиване талантите и възможностите на учениците и доброто им представяне в конкурси, състезания и олимпиади
- включване на учителите в различни форми на квалификация;
- засилени мерки за контрол на отсъствията и успеха на учениците;
- повишаване на квалификацията и професионалната компетентност на педагогическите специалисти;
- реализиране на проекти, финансирани със средства по различните оперативни програми, за да се осигури допълнителен финансов ресурс и дългосрочно положително въздействие върху местната общност;
- разработване и работа по индивидуални програми за работа с учениците със СОП и успешното им социализиране;
- организиране на обучение на деца и ученици със СОП във всяка ДГ и училище.

2. Слаби страни

- нисък стандарт за 1 ученик, който в рамките на една учебна година не се актуализира в съответствие с реалната пазарна икономика;

- ниска заинтересованост на родителите;
- ниска мотивация от страна на учениците за учене и развитие;
- лошо качество на материалите и консумативите;
- липса на мотивация сред учители, които не успяват бързо да се адаптират към новите реалности, и сред учащите, които още не осъзнават образованието като ценност;
- недостатъчно единодействие на част от педагогическата колегия при поставяне на изискванията си към учениците, аргументиране на оценяването на постиженията на учениците;
- недостатъчно познаване на нормативната уредба от страна на част от педагогическия персонал;
- недостиг на мотивирани педагогически кадри с добра подготовка и професионална квалификация;
- нежелание, ниска мотивация от страна на персонала;
- все още не се отчитат в достатъчна степен индивидуалните особености на всяко дете и насочването на конкретен специалист за неговата интеграция и специална подготовка;
- недостатъчен брой обучени учители за работа с деца със СОП;
- недобри материални условия в институциите по отношение на обучението на деца и ученици със СОП.

3. Възможности

- осигуряване на качествена образователна структура – институции на предучилищното и общото обучение;
- създаване на привлекателна учебна среда, която се изразява в оборудвани компютърни кабинети с интернет достъп, учебни кабинети по отделните учебни дисциплини, физкултурни салони, осъвременени библиотеки, ученически столове;
- осигуряване на разнообразие от съвременни учебно-технически средства за реализиране на образователно-възпитателния процес;
- предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца със специални образователни потребности, с изявени дарби, в риск от социално изключване, отговаряща на новите предизвикателства;

4. Заплахи

- тенденция към депопулация;
- предпочитания за мигриране в по-големи икономически центрове в страната и в чужбина;
- намаляване на броя на учениците;
- извършване на оптимизация в системата на предучилищното и училищното образование;
- недобро отношение на обществото към образованието и училището като цяло;
- недостатъчно средства за осъвременяване на всички институции в СПУО;
- липса на средства за закупуване и обновяване на вече остарели такива.

IV. Обобщение и изводи от анализа

След изложената информация за състоянието на предучилищното и училищно образование на територията на община Калояново и взаимодействието между ключовите

фактори в процеса на предоставяне на подкрепа за личностно развитие, се направи оценка, идентифицираха се нужди и се изведоха следните изводи:

- поради влошената демографска картина и наличието на групи/паралелки с минимален и под минималния брой деца/ученици се налага извършване на оптимизация в системата на предучилищното и училищното образование в община Калояново;
- необходимо е да се повишава средният брой ученици в паралелка на ниво община чрез ежегодно оптимизиране на паралелките;
- поетапно да се намалява броят на слетите паралелки с цел подобряване на образователния процес;
- да продължи осъществяването на целодневна организация на учебния процес като инструмент за превенция на отпадане от училище, за осигуряване на специализирана помощ при подготовката, за развиване на таланти и удовлетворяване на потребности и интереси;
- с цел да се отговори на изискванията за създаване на приобщаващо и подкрепящо образование за личностно развитие на децата и учениците, да се осигурят условия, както и екипи от висококвалифицирани специалисти: педагози, психолози, ресурсни учители, логопеди, които ще направят оценка и ще осъществят допълнителна подкрепа на деца и ученици, имащи необходимост от приобщаване и социализация;
- създаване на подходяща подкрепяща среда за деца със СОП повсеместно - достъпна архитектурна, обща и специализирана среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
- да се приложат различните форми на обучение, заложи в новия ЗПУО, с цел да се отговори на потребностите и да се даде достъп до образование, както и да се предотврати преждевременно отпадане и ранно напускане на училище;
- повишаване на квалификациите и професионалната компетентност на педагогическите специалисти;
- необходимо е разработване и прилагане на програма за кариерно ориентиране на учениците на ниво училище, за да се повиши мотивацията на учениците да завършат училище;
- създаване на условия за сътрудничество между всички участници в образователния процес – учебни заведения, органи на местното самоуправление и Регионалното управление на образование, семействата и общността;
- обновяване и модернизирание на образователната инфраструктура;
- стимулиране на развитието на образователния процес с цел подобряване на знанията, уменията и възможностите на децата и учениците;
- включване на учениците в групи за допълнителна подготовка;
- разширяване на извънкласните занимания съгласно интересите на учениците и внедряване на добри европейски практики в тази сфера;
- да се обогати книжното богатство на библиотеките, за да станат любимо място за отход и творчество;
- разработване и актуализиране на законови и подзаконови нормативни документи.

V. Заключение

За развитието на децата и учениците трябва да осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за разгръщане на способностите и уменията им и за пълноценното им участие в общността на детската градина и на училището. Трябва да се предоставя подкрепа в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете и на всеки ученик и чрез включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за равноправен старт на децата и учениците в социалния живот и пълноценна личностна реализация.

Подкрепата извежда на преден план сътрудничеството и загрижеността между всички участници в процеса на приобщаващото образование, за да се превърне детската градина/училището в територия с позитивен психоклимат, в среда на взаимно доверие и емоционално благополучие за изява на всяка индивидуалност.

Анализът на потребностите от подкрепа за личностното развитие на децата и учениците в община Калояново е приет с Решение № 235 по Протокол № 32 от проведено заседание на Общински съвет – Калояново на 28.10.2021 г.